

DREPTURILE COPILOR

Geantă Bianca Maria
Clasa a VI-a B
Școala Gimnazială Nr. 92, București

În societatea contemporană, prin *copil* se înțelege orice persoană cu vârsta sub 18 ani. Înainte de secolul al XX-lea, copiii nu erau protejați de societate. Responsabilitatea îngrijirii copiilor o avea familia, fără ca instituțiile statului să se implice în vreun fel. În Preistorie și în Antichitate, copiii erau nevoiți de la vârste fragede să participe la toate activitățile familiei, îngrijind turmele de animale, ajutând la împărțirea vânatului sau culegând fructe și semințe. În Evul Mediu, când familiile își produceau singure toate cele necesare traiului, copiii erau folosiți de părinții lor tot ca forță de muncă, lucrând în grădină, având grijă de frații lor mai mici și făcând treburile mai ușoare din gospodărie. Pe măsură ce creșteau, fetele învățau să coasă, să gătească, să spele și să îngrijească bolnavii și frații mai mici, în vreme ce băieții erau învățați de tații lor să lucreze în agricultură, să îngrijească animalele familiei, să construiască și să repare tot ce era necesar în gospodărie. În general, copiii erau considerați "mici adulți", persoane mai puțin importante ale familiei. Mai târziu, în epoca industrială, era obișnuit ca ei să participe alături de adulți la muncile cele mai grele și nesigure din fabrici și din mine.

Abia în secolul al XX-lea *copilul* a fost recunoscut ca ființă umană cu drepturi, față de care adulții și societatea în ansamblul ei au responsabilități și obligații consemnate în legi și în alte documente oficiale internaționale. Între primele personalități care s-au implicat în promovarea drepturilor copiilor putem menționa pe Janusz Korczak (1878-1942), scriitor, pedagog și medic pediatru evreu din Polonia și pe reformatoarea britanică Eglantyne Jebb (1876-1928).

Janusz Korczak, numit și "marele prieten" al copiilor, în emisiunile radiofonice la care participa reflecta la viața și statutul copiilor, considerând că aceștia nu sunt doar persoane în devenire, ci personalități complete și complexe care trebuie tratate cu respect și ale căror opinii și păreri sunt foarte importante și trebuie luate în seamă. Considerându-i pe copii ca ființe cu drepturi întregi, asemenea adulților, el susținea ideea de "demnitate a copiilor", respingând pedepsele corporale și insistând pe nevoia de atenție și de afecțiune a acestora.

Nemulțumită și revoltată de urmările Primului Război Mondial (1914-1918), când mii de copii mureau în fiecare zi din cauza bolilor și a foametei, Eglantyne Jebb a hotărât să acționeze pentru a îmbunătăți viața copiilor din întreaga lume. *Este foarte clar că salvarea copiilor din întreaga lume nu reprezintă un lucru imposibil decât dacă refuzăm să-l realizăm* spunea ea, dorindu-și înființarea unei organizații internaționale care să intervină acolo unde drepturile copilului nu existau sau erau încălcate. Și astfel, ea a fondat în 1919, la Londra, organizația internațională neguvernamentală *Salvați copiii*, ale cărei inițiative la acea vreme aveau ca scop combaterea foametei și asigurarea asistenței medicale a copiilor.

Eglantyne Jebb este și autoarea primului document internațional în care au fost consemnate clar drepturile copilului. Este vorba despre adoptarea de către Liga Națiunilor (astăzi, Organizația Națiunilor Unite) în anul 1924 a *Declarației Drepturilor Copilului*, numită și *Declarația de la Geneva*, primul act prin care comunitatea internațională a aprobat protecția tuturor copiilor împotriva abuzurilor și a neglijenței. Această Declarație a stat, mai târziu, la baza cunoscutei *Convenții cu privire la Drepturile Copilului*, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la data de 20 noiembrie 1989, care garantează drepturile fundamentale ale copiilor. Din acest motiv, data de 20 noiembrie este sărbătorită în întreaga lume ca Ziua internațională a drepturilor copilului.

Fiecare copil este unic și are nevoi, dorințe și așteptări. El are drepturi care trebuie să îi fie respectate pentru a ajunge un adult responsabil. Față de adulți, copiii sunt neajutorați și lipsiți de apărare. Din acest motiv, adulții și societatea întreagă trebuie să-i protejeze și să le asigure condiții decente de viață și de dezvoltare. Un copil care crește știind că are drepturi va ajunge un adult responsabil și va ști să lupte pentru drepturile sale, atunci când va fi necesar. Drepturile copilului sunt drepturi recunoscute copiilor din întreaga lume; din păcate, ele nu sunt respectate peste tot. Părinții și societatea trebuie să înțeleagă și să respecte aceste drepturi pentru ca toți copiii să poată crește și să se dezvolte într-un mod sănătos și fericit, în siguranță, fără pericole și fără abuzuri.

Este extrem de important ca un copil să își cunoască drepturile și să acționeze pentru apărarea lor atunci când acestea îi sunt încălcate în familie, la școală sau în societate. El poate apela mai întâi la părinți, la profesorii săi sau la instituțiile statate și nestatate care ocrotesc copiii. În România, ca instituții guvernamentale în domeniu putem numi Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, instituția numită *Avocatul Copilului*, dar și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (D.G.A.S.P.C.), cu sedii în fiecare județ și în cele 6 sectoare ale Municipiului București. În cadrul ultimei instituții funcționează *Telefonul Copilului* cu numărul de urgență 119 – o linie verde (apel gratuit) la care poate suna orice copil care se simte abuzat, traumatizat, neglijat, victimă a violenței de orice tip (fizică sau emoțională, psihică). Există și organizații non-guvernamentale la care un copil poate apela pentru a primi consiliere și sprijin în apărarea și susținerea drepturilor sale, cea mai cunoscută dintre acestea fiind "Salvați copiii"; sau organizații internaționale care activează în acest domeniu, cum este Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF).

Atunci când spun "sunt copil și am drepturi" trebuie să înțeleg foarte bine că drepturile mele sunt însoțite și de responsabilități care decurg din exercitarea acestora, responsabilități pe care trebuie să mi le asum. Spre exemplu, dreptul meu la identitate, la un nume și la o cetățenie mă face dator să-mi cunosc datele de identitate și să le comunic, în caz de nevoie, autoritatilor. Am dreptul de a-mi cunoaște părinții și de a fi îngrijit de aceștia, dar și eu trebuie să-mi iubesc și să-mi respect membrii familiei. Dreptul la o religie și la cultură presupune că voi fi mândră de cultura căreia îi aparțin, că o voi respecta și promova.

Am dreptul la o locuință decentă, la îmbrăcăminte și la hrană sănătoasă. Părinții trebuie să mă îngrijească și să mă ajute să îmi mențin sănătatea printr-o alimentație sănătoasă, practicarea unor activități fizice zilnice, sporturi și prin efectuarea regulată a analizelor medicale. Eu am responsabilitatea de a avea grijă de igiena și de sănătatea mea, de a evita alimentele nesănătoase sau consumul de substanțe nocive, interzise.

Dreptul meu de a fi crescută într-o atmosferă de afecțiune, de securitate fizică, morală și materială, de a avea o viață fericită îmi cere ca și eu să contribui la crearea acestei atmosfere, să fiu recunoscătoare pentru ce am și să dau dovadă de altruism, să-i ajut pe cei care au nevoie participând la campanii de donații (haine, alimente, cărți, jucării).

Am dreptul la educație. Este important ca părinții să mă încurajeze să învăț, să mă ducă la grădiniță, apoi la școală, să-mi asigure toate rechizitele necesare pentru a învăța și pentru a mă dezvolta intelectual. Dar am obligația de a nu lipsi de la cursuri nemotivat, de a respecta instituția de învățământ, de a-mi face temele și de a avea o conduită civilizată în relațiile cu ceilalți colegi ai mei și cu cadrele didactice.

Am dreptul de a nu fi exploatat prin muncă, dar pot participa după puterile mele la treburile gospodărești, să-mi ajut familia. Dreptul la joc, la odihnă și la vacanță vine cu obligația de a mă juca respectând regulile și prietenii de joacă, de a-mi petrece timpul liber într-un mod plăcut și sigur, ferindu-mă de pericolele de pe internet, necomunicând străinilor datele personale și neaccesând site-uri sau jocuri fără acordul părinților.

Dreptul de a vorbi și de a fi ascultat, de a-mi exprima opinia în legătură cu orice aspect care mă afectează este însoțit, desigur, de necesitatea de a-i asculta și pe ceilalți și de a le respecta opiniile.

Am dreptul să fiu tratată la fel ca toți ceilalți copii, indiferent de culoarea mea, de rasă, de sex, de limbă sau de religie, de a beneficia de o îngrijire specială în cazul în care nevoile mele speciale o cer. Dar îi voi respecta pe ceilalți copii, voi fi tolerantă și nu-i voi hărțui din cauză că sunt diferiți.

Am dreptul să fiu protejată împotriva oricărei forme de violență, dar și obligația de a anunța un adult sau instituțiile abilitate atunci când văd un copil abuzat sau în caz de pericol. Am dreptul de a trăi într-un mediu sănătos, făcând eforturile care îmi sunt cu putință de a proteja mediul înconjurător și de a nu risipi resursele naturale.

Am dreptul de a-mi cunoaște drepturile, dar și obligația de a respecta drepturile celorlalți copii și ale adulților, precum și responsabilitatea de a-mi apăra aceste drepturi, dacă îmi sunt încălcate.

În concluzie, prin exercitarea acestor drepturi și prin asumarea responsabilităților asociate lor, eu și oricare alt copil putem deveni un exemplu pentru ceilalți și, la vârsta majoratului, vom fi adulți responsabili și capabili să creștem, la rândul nostru, copii fericiți.

Bibliografie/Webografie:

[Copilăria de-a lungul timpului. Cum a evoluat statutul copilului, de la măcelăritul unui hipopotam alături de familie, la dependența de computer \(g4media.ro\)](https://www.salvaticopiii.ro/ce-facem/drepturile-copilului)

<https://www.salvaticopiii.ro/ce-facem/drepturile-copilului>

[Salvați Copiii | Salvați Copiii România \(salvaticopiii.ro\)](https://www.salvaticopiii.ro/)

[Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului | UNICEF Romania](https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20Va/Educatie%20sociala/QVJTIExJQIJJ/#39)

<https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20Va/Educatie%20sociala/QVJTIExJQIJJ/#39>
[Drepturile copilului – Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție \(gov.ro\)](https://www.gov.ro)

